

Prop. 118 S

(2013–2014)

Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak)

Endringer i statsbudsjettet 2014 (endring av den differensierte arbeidsgiveravgiften og kompenserende tiltak)

*Tilråding fra Finansdepartementet 6. juni 2014,
godkjent i statsråd samme dag.
(Regjeringen Solberg)*

1 Innledning og sammendrag

Finansdepartementet legger i denne proposisjonen fram forslag til vedtak om endringer i ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift og forslag til kompensasjon for de sektorene som ifølge EFTA Surveillance Authoritys (ESAs) retningslinjer for regionalstøtte, ikke lenger kan få differensiert arbeidsgiveravgift. Det vises til omtalen i Meld. St. 2 (2013–2014) Revidert nasjonalbudsjett 2014 for en nærmere gjennomgang av prosessen med å notisere ordningen.

Regjeringen har lagt vekt på å videreføre en generell og sektorovergripende differensiert arbeidsgiveravgift. Den differensierte arbeidsgiveravgiften er et av de viktigste distriktpolitiske virkemidlene i Norge. Ordningen virker målrettet ved å favorisere bruk av arbeidskraft framfor andre innsatsfaktorer som f.eks. maskiner og transporttjenester, og ved å favorisere bruk av arbeidskraft i distriktene framfor i sentrale strøk. På denne måten stimuleres arbeidsmarkedet i distriktene, noe som gir grunnlag for økt bosetting. Ordningen er forutsigbar fordi den er tilgjengelig for de fleste arbeidsgivere i distriktene. Sammenlignet med f.eks. søknadsbaserte støtteordninger er den differensierte arbeidsgiveravgiften mindre

administrativt krevende både for arbeidsgivere og myndigheter.

Differensiert arbeidsgiveravgift innebærer at arbeidsgivere i distriktene betaler lavere avgift enn den generelle satsen på 14,1 pst. Kommunen er inndelt i soner, og satsen er gradert fra 0 til 14,1 pst. i de ulike sonene. Ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift består av en generell del som anses som regional statsstøtte, og en fribeløpsordning innenfor rammene av det som defineres som bagatellmessig støtte i EU-regelverket. Den generelle delen av ordningen må være godkjent av ESA før den tilstås mottakerne.

Dersom støtten under den generelle delen av ordningen tilstås før ESA har godkjent ordningen, vil dette innebære et brudd på Norges forpliktelser etter EØS-avtalen. ESAs godkjennelse forutsetter at støtten ytes i tråd med ESAs retningslinjer for regionalstøtte. Europakommisjonen vedtok nye retningslinjer for regional statsstøtte 19. juni 2013, og ESA vedtok sine retningslinjer 23. oktober 2013. I forbindelse med revisjonen av disse retningslinjene har Norge forpliktet seg til å avvikle gjeldende ordning for differensiert arbeidsgiveravgift innen utløpet av juni 2014. Norske myndigheter har notisert ordningen på nytt for perioden 1. juli 2014 til 31. desember 2020.

Endringer i retningslinjene innebærer imidlertid endringer i regelverket for den differensierte arbeidsgiveravgiften.

Norske myndigheter notifikerte den differensierte arbeidsgiveravgiften til ESA 13. mars 2014. Notifikasjonen var basert på de signalene ESA hadde gitt i dialogen med norske myndigheter om innholdet i de nye retningslinjene. I følge de nye retningslinjene kan enkelte sektorer ikke lenger bruke differensiert arbeidsgiveravgift. I brev av 2. mai 2014 stilte ESA spørsmål om sektordefinisjonene som var lagt til grunn i notifikasjonen og om evaluering av ordningen. Svarbrev til ESA ble sendt 20. mai 2014.

Norske myndigheter har hatt møter med Europakommisjonen og med ESA i slutten av mai. Basert på bl.a. brev av 2. juni 2014 fra Kommisjonen til norske myndigheter ble den differensierte arbeidsgiveravgiften notifikert på nytt den 3. juni 2014. I denne notifikasjonen tas det utgangspunkt i at Kommisjonen har akseptert snevrere definisjoner av energi- og transportsektorene enn det som ble brukt i notifikasjonen 13. mars 2014. ESA har ennå ikke godkjent den notifikerte ordningen, men norske myndigheter har en god dialog med ESA om dette, og håper på en snarlig avklaring. Regjeringen vil orientere Stortinget straks ESAs vedtak foreligger.

Regjeringen foreslår at alle kommuner som i dag har differensiert arbeidsgiveravgift, fortsatt skal omfattes av ordningen. Videre foreslår regjeringen at ordningen utvides med 31 nye kommuner fra 1. juli 2014. Disse kommunene, med til sammen om lag 156 000 innbyggere, har hatt en svak utvikling i folketall, sysselsetting eller økonomisk vekst. Følgende kommuner foreslås innlemmet i ordningen fra 1. juli:

- Hedmark: Kongsvinger, Nord-Odal, Sør-Odal, Eidskog, Grue, Åsnes, Våler og Åmot
- Oppland: Søndre Land og Nordre Land
- Buskerud: Rollag
- Telemark: Drangedal, Nome og Hjartdal
- Aust-Agder: Risør, Gjerstad og Åmli
- Rogaland: Sauda
- Hordaland: Tysnes, Kvinnherad og Jondal
- Møre og Romsdal: Vanylven (sone III), Sande, Stordal, Vestnes og Nesset
- Sør-Trøndelag: Ørland, Agdenes, Bjugn (sone III) og Meldal (sone III)
- Nord-Trøndelag: Inderøy

Den geografiske utvidelsen av ordningen innebærer en årlig avgiftslettelse for arbeidsgiverne anslått til 500 mill. kroner. Virkningen på budsjettet for 2014 anslås til 250 mill. kroner påløpt og om

lag 165 mill. kroner bokført. For at reduksjonen i arbeidsgiveravgift over tid skal virke nøytralt for kommunene, vil regjeringen i statsbudsjettet for 2015 komme tilbake med forslag om justering av kommunenes inntektsrammer. Regjeringen legger ikke opp til justering av inntektsrammene for 2014.

Ordningen, slik den ble notifikert 3. juni, innebærer at hele eller deler av følgende sektorer ikke lenger kan benytte differensiert arbeidsgiveravgift: Energisektoren, transportsektoren, flyplasser, stålsektoren, syntetfisersektoren, finans- og forsikringssektoren, samt hovedkontorfunksjoner og visse rådgivningstjenester i konsern. Med forbehold om at ESA godkjenner den reviderte notifikasjonen, har regjeringen fått gjennomslag for snevrere definisjoner av energi- og transportsektorene enn ESA tidligere har signalisert. Følgelig kan flere arbeidsgivere benytte differensiert arbeidsgiveravgift enn det som lå til grunn i notifikasjonen i mars. Den snevrere definisjonen av transportsektoren innebærer at bl.a. drosjebiltransport, flyttetransport, rørtransport, lagervirksomhet og andre tilknyttede tjenester til transport, samt post- og distribusjonstjenester likevel kan inngå i den generelle delen av ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift. Tilsvarende innebærer den snevrere definisjonen av energisektoren at bl.a. bergverksdrift og utvinning, herunder olje- og gassutvinning, kan beregne arbeidsgiveravgift etter differensierte satser.

Foretak med virksomhet innenfor landbruk, skogbruk og fiske, som anses å falle utenfor EØS-avtalen, kan fortsette med differensierte satser på samme måte som i dag utenfor den notifikerte ordningen.

Sektorunntakene innebærer at statens inntekter fra arbeidsgiveravgiften anslås å øke med om lag 1,2 mrd. kroner årlig. Virkningen på budsjettet for 2014 anslås til 600 mill. kroner påløpt og om lag 405 mill. kroner bokført.

Regjeringen foreslår følgende *tiltak for å kompensere* for sektorunntakene i arbeidsgiveravgiften:

- *Fribeløpsordning*: Regjeringen foreslår at det innføres en fribeløpsordning (bagatellmessig støtte) for alle unntatte sektorer. Fribeløpsordningen innebærer at arbeidsgivere likevel ikke trenger å betale økt avgift opp til et gitt fribeløp. Beregninger fra Skattedirektoratet tyder på at de fleste transportforetak vil kompenseres fullt ut gjennom fribeløpsordningen. Utvidelsen av fribeløpsordningen gir en årlig avgiftslettelse på 450 mill. kroner. I 2014 gir ordningen kompensasjon på om lag 225 mill. kroner påløpt og 150 mill. kroner bokført.

- *Infrastrukturtiltak i Nord-Norge:* Regjeringen foreslår kompensasjon i form av infrastrukturtiltak og økt statlig kjøp av persontransporttjenester på 1,6 mrd. kroner i perioden 2014–2018. I 2014 foreslår regjeringen økte bevilgninger på samlet 124 mill. kroner i slik støtte.
- *Kjøp av transporttjenester:* Fylkeskommunenes økte kostnader til kjøp av transporttjenester foreslås kompensert med 44 mill. kroner i 2014 gjennom en økning av skjønnstilskuddet som inngår i fylkeskommunenes frie inntekter.
- *Kompensasjon gjennom nettolønnsordningen:* Det foreslås å øke tilskuddet til sysselsetting av sjøfolk for å ta høyde for at rederier innenfor nettolønnsordningen kompenseres med anslagsvis 25 mill. kroner i 2014.

Forslagene innebærer at omfanget av kompensierende tiltak om lag tilsvare avgiftsøkningen som følger av sektorunntakene. Kompensasjon gjennom fribeløpsordningen og kjøp av transporttjenester kommer alle arbeidsgivere i distriktene til gode. Kompensasjon gjennom nettolønnsordningen vil i hovedsak berøre arbeidsgivere i Nordland, Troms og Finnmark. Infrastrukturtiltakene er rettet mot de tre nordligste fylkene. Basert på anslagene slik de nå foreligger, vil Nord-Norge med regjeringens forslag bli kompensert fullt ut for virkningen av sektorunntakene.

Fribeløpsordningen innebærer en delvis reversering av bortfallet av differensierte satser i arbeidsgiveravgiften. Arbeidsgivere med aktiviteter innenfor de unntatte sektorene kan med fribeløpsordningen likevel beregne arbeidsgiveravgift med reduserte satser. Den reduserte satsen kan benyttes inntil differansen mellom det foretaket faktisk betaler og det foretaket ville ha betalt med en sats på 14,1 pst., når opp i et gitt årlig fribeløp. Fribeløpsordningen kompenserer på denne måten de berørte bedriftene krone for krone inntil kompensasjonen når det gitte fribeløpet. Foretak med få ansatte eller med et lite omfang av sektorunntatte aktiviteter kan med fribeløpsordningen beregne arbeidsgiveravgift med lavere sats for alle lønnskostnader. En arbeidsgiver i sone V der satsen i arbeidsgiveravgiften er 0 pst., vil bli kompensert fullt ut gjennom fribeløpsordningen for lønnskostnader inntil knapt 3,2 mill. kroner. Forutsatt en gjennomsnittlig lønnskostnad på 400 000 kroner per ansatt betyr det at arbeidsgivere med 8 ansatte eller færre ikke vil betale arbeidsgiveravgift i sone V. Arbeidsgivere i sone II der satsen er 10,6 pst. kan ha lønnskostnader på knapt 12,9 mill. kroner og likevel bli kompensert fullt ut gjennom fribeløpsordningen. Foretak med høyere lønn-

skostnader for sektorunntatte aktiviteter kan beregne arbeidsgiveravgift med lav sats inntil kompensasjonen når fribeløpet, men må deretter beregne avgiften med full sats.

Fribeløpsordningen i arbeidsgiveravgiften er såkalt bagatellmessig støtte som ikke må notifiseres til ESA. Regelverket om bagatellmessig støtte tillater at et samlet støttebeløp til et foretak/konsern på inntil 200 000 euro over en treårsperiode kan gis fritt som støtte uten godkjenning (100 000 euro for godstransport på vei). I avgiftsvedtaket for arbeidsgiveravgiften er fribeløpsgrensen 450 000 kroner årlig. For godstransport på vei er fribeløpet 225 000 kroner årlig.

De foreslåtte endringene i plikten til å svare arbeidsgiveravgift gjennomføres ved endringer i Stortingets vedtak 5. desember 2013 om avgifter mv. til folketrygden for 2014 §§ 1-5. Endringene i vedtaket gjennomfører den geografiske utvidelsen av ordningen og utvidelsen av sektorunntakene i den generelle delen av ordningen, og den motsvarende utvidelsen av ordningen med bagatellmessig støtte (fribeløpsordningen). Sektorunntakene i den generelle delen av ordningen skal gjennomføres slik at ingen arbeidsgivere kan beregne redusert avgift for sektorunntatte aktiviteter. Dette gjelder uavhengig av omfanget av sektorunntatte aktiviteter hos den enkelte arbeidsgiver. Arbeidsgivere som både utfører aktiviteter som er omfattet av den generelle delen av ordningen og sektorunntatte aktiviteter, såkalt blandet virksomhet, kan likevel benytte redusert sats for lønn mv. for de omfattede aktivitetene. Det må da etableres et klart regnskapsmessig skille mellom lønnskostnadene som sikrer at det ikke benyttes redusert sats på noen del av lønn mv. som direkte og indirekte knytter seg til de sektorunntatte aktivitetene. Dette er i hovedsak en videreføring av gjeldende regler for arbeidsgivere med blandet virksomhet, men med utvidet anvendelsesområde.

Andre materielle endringer i forslaget er at utleier av arbeidskraft til sektorunntatte aktiviteter må beregne avgift med full sats for lønn mv. knyttet til slikt arbeid. Dette foreslås for å unngå uheldige tilpasninger og for å sikre oppfyllelse av Norges forpliktelser etter EØS-avtalen. Det er også tatt inn bestemmelser som presiserer at det årlige fribeløpet gjelder på konsernnivå.

Som følge av at sektorunntakene har blitt mer omfattende, er vedtaket noe omstrukturert. Videre er det foreslått å bruke begrepet «arbeidsgiver» i stedet for «foretak», ettersom reglene gjelder også for arbeidsgivere som ikke er foretak.

Videre foreslås endringer for å gjennomføre utvidede plikter etter retningslinjene for regional-

støtte for arbeidsgiver til å avgi erklæringer om mottatt bagatellmessig støtte, og om at arbeidsgiver ikke er i økonomiske vanskeligheter. Det vises for øvrig til departementets forslag til hjemmel til å offentliggjøre mottakere av statsstøtte i form av redusert arbeidsgiveravgift, jf. Prop. 94 LS (2013–2014) om endringer i skatte-, avgifts- og tollavgivninga kapittel 9.

De nye sektorunntakene vil berøre mange arbeidsgivere, noe som innebærer økte kostnader for de arbeidsgivere som ikke kompenseres fullt ut gjennom fribeløpsordningen. Sektorunntakene vil også øke etterlevelseskostnadene ved at alle arbeidsgivere må undersøke om de utfører sektorunntatte aktiviteter. Arbeidsgivere med blandet virksomhet må bl.a. ta stilling til om de skal etablere regnskapsmessig skille for å kunne benytte redusert sats på lønn mv. til omfattede aktiviteter, eller unnlate å etablere et slikt skille og beregne avgift med full sats for alle lønnskostnader. Videre må det gjennomføres systemendringer i arbeidsgivernes lønssystemer og i Skatteetatens systemer, og etaten må bruke flere ressurser til informasjon, veiledning og kontroll.

Det nye regelverket vil bli mer komplisert og krevende å etterleve for arbeidsgiverne, spesielt de som har blandet virksomhet. Endringene er imidlertid nødvendig for å sikre at statsstøtte i form av redusert arbeidsgiveravgift gis så langt det er mulig, men uten å komme i konflikt med Norges forpliktelser etter EØS-avtalen.

Samlet provenyvirkning av forslagene til endringer i ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift på kap. 5700, Post 72 Arbeidsgiveravgift, er en økning på 88 mill. kroner i 2014. Samlet utgjør forslagene på budsjettets utgiftsside 193 mill. kroner i 2014. Dette gjelder 44 mill. kroner på kap. 572, post 64 Skjønnskudd, 25 mill. kroner på kap. 909, post 73 Tilskudd til sysselsetting av sjøfolk, 70 mill. kroner på kap. 1320, post 23 Drift og vedlikehold av riksveger, trafikant- og kjøretøytilsyn m.m, 44 mill. kroner på kap. 1350, post 23 Drift og vedlikehold og 10 mill. kroner på kap. 1360, post 30 Nyanlegg og større vedlikehold.

Det vises til forslag til vedtak om endringer i statsbudsjettet 2014 og forslag til endringer i §§ 1-5 i Stortingets vedtak 5. desember 2013 om fastsetting av avgifter mv. til folketrygden for 2014.

2 Nye retningslinjer for regionalstøtte

EUs retningslinjer for regionalstøtte ble vedtatt 19. juni 2013. Tilsvarende retningslinjer ble ved-

tatt av ESA 23. oktober 2013. De nye retningslinjene for regionalstøtte viderefører muligheten til å gi driftsstøtte, som differensiert arbeidsgiveravgift. Driftsstøtte kan i henhold til retningslinjene gis i landsdeler med svært lav befolkningstetthet (færre enn 8 innbyggere per km²) for å hindre eller redusere befolkningsnedgang.

Retningslinjene inneholder bestemmelser som innskrenker hvilke typer virksomhet som kan motta regionalstøtte (sektorbegrensninger). Det er ikke adgang til å gi støtte til transportsektoren, flyplasser, energisektoren, produksjon av stål og syntetiske fiber, finans og forsikring. Det samme gjelder foretak som utfører hovedkontortjenester og visse rådgivningstjenester innenfor konsern.

Den generelle delen av gjeldende ordning med differensiert arbeidsgiveravgift anses som regional statsstøtte. Slik statsstøtte må være godkjent av ESA før den tilstås mottakerne. Dersom støtten tilstås før ESA har godkjent ordningen, vil dette innebære et brudd på Norges forpliktelser etter EØS-avtalen. I forbindelse med revisjonen av ESAs retningslinjer for regionalstøtte har Norge forpliktet seg til å avvikle gjeldende ordning for differensiert arbeidsgiveravgift innen utløpet av juni 2014. Norske myndigheter har notifisert ordningen på nytt for perioden 1. juli 2014 til 31. desember 2020.

ESAs nye retningslinjer for regionalstøtte er endret på flere punkter som får betydning for ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift. Den notifiserte ordningen avviker derfor fra den gjeldende ordningen. For å kunne gjennomføre de nødvendige endringene som følge av de nye retningslinjene, må Stortingsvedtak 5. desember 2013 nr. 1482 om fastsetting av avgifter mv. til folketrygden for 2014 endres. Endringene bør få virkning fra 1. juli 2014, jf. Norges forpliktelser etter EØS-avtalen.

Kommunal- og moderniseringsministeren og finansministeren har i et felles brev 28. april 2014 til visepresidenten i Europakommisjonen understreket viktigheten av ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift for Norge, og at det bør være færrest mulig sektorbegrensninger i en slik ordning. Det ble også bedt om et møte for å kunne diskutere dette.

Statsråd for EØS-saker og forholdet til EU hadde møte med Europakommisjonen 14. mai. I møtet redegjorde statsråden for betydningen av differensiert arbeidsgiveravgift for norsk regionalpolitikk og problemstillingene knyttet til sektorunntakene i retningslinjene for regionalstøtte. Norge har primært ønsket en ordning hvor sektorunntakene ikke er til hinder for horisontale

støttetiltak som differensiert arbeidsgiveravgift. På møtet og i sitt svarbrev av 21. mai 2014 understreket imidlertid visepresidenten at sektorbegrensningene i retningslinjene for regionalstøtte også må gjelde for generelle, sektorovergrepene støtteordninger som den differensierte arbeidsgiveravgiften.

Europakommisjonen vedtok 21. mai 2014 det såkalte gruppeunntaket (GBER). Gruppeunntaket fastsetter detaljerte regler for når visse typer støtte anses forenlig med EØS-avtalen. Slik støtte trenger ikke å notifiseres, men er underlagt en forenklet meldeplikt. Gruppeunntaket inneholder imidlertid også en rekke definisjoner som får generell anvendelse på statsstøtteområdet. Bl.a. får definisjonen av energisektoren og transportsektoren anvendelse også for retningslinjene for regionalstøtte.

Norske myndigheter har også hatt møter med Europakommisjonen og ESA i slutten av mai for å avklare sektordefinisjonene. Etter disse møtene, samt brev fra Kommisjonen til norske myndigheter av 2. juni 2014, synes det nå avklart at følgende sektorer ikke kan få differensiert arbeidsgiveravgift under de nye retningslinjene for regionalstøtte fra ESA:

- Stål – definert i Annex II til ESAs retningslinjer for regionalstøtte
- Syntetiske fibre – definert i Annex II (a) til ESAs retningslinjer for regionalstøtte
- Finansierings- og forsikringsvirksomhet – Næringshovedområde K
- Hovedkontortjenester i konsern – Næringsgruppe 70.10
- Bedriftsrådgivning og annen administrativ rådgivning i konsern – Næringsgruppe 70.22
- Passasjertransport med jernbane – Næringshovedgruppe 49.1
- Godstransport med jernbane – Næringshovedgruppe 49.2
- Transport med rutebil og sporveier i by- og forstadsområder – Næringsgruppe 49.31
- Landtransport med passasjerer ikke nevnt annet sted – Næringsgruppe 49.39
- Godstransport på vei – Næringsgruppe 49.41
- Sjøfart – Næring 50
- Lufttransport med passasjerer – Næringshovedgruppe 51.1
- Lufttransport med gods – Næringsgruppe 51.21
- Andre tjenester tilknyttet lufttransport – Næringsgruppe 52.23
- Elektrisitets-, gass-, damp- og varmtvannsforsyning – Næring 35

Med de nye sektordefinisjonene som nå er fastsatt av Kommisjonen, vil sektorunntakene i ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift bli mindre omfattende enn det som ble notifisert til ESA 13. mars.

3 Endringer i Stortingets vedtak om avgifter til folketrygden 2014

Regjeringen foreslår at ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift (DA) i hovedsak videreføres på samme måte som gjeldende ordning etter 1. juli 2014. DA-ordningen er i norsk rett regulert i folketrygdloven og i de årlige stortingsvedtak om fastsetting av avgifter mv. til folketrygden. DA-ordningen bygger i hovedsak på to EU/EØS-regelsett for statsstøtte. Det ene er ESAs retningslinjer for regional statsstøtte (RAG) som gir grunnlag for *den generelle delen av DA-ordningen* i sonene II-V. Det andre regelsettet er forordningen om de minimis-støtte, såkalt bagatellmessig støtte. Regelverket om bagatellmessig støtte er grunnlaget for *fribeløpsordningen* for sone Ia og for arbeidsgivere i sektorene som ikke kan få regionalstøtte. Videre vil EU/EØS-retningslinjene om støtte til foretak i vanskeligheter ha betydning for utformingen av DA-ordningen.

Bakgrunnen for endringene i DA-ordningen er nye EU/EØS-retningslinjer for regionalstøtte. Det er videre gjort endringer i EU/EØS-reglene for bagatellmessig støtte. De mest sentrale endringene for DA-ordningen er at det geografiske virkeområdet utvides, og at det er innført flere, og mer omfattende sektorbegrensninger. De mer omfattende sektorbegrensningene innebærer at flere arbeidsgivere enn i dag må beregne avgift helt eller delvis med full sats. Videre er det oppstilt nye og mer omfattende krav om kontroll med at støtten tildeles i samsvar med regelverket for statsstøtte. Det er også oppstilt strengere krav til offentliggjøring av opplysninger om tildelt støtte, herunder hvem som mottar støtte, hvor mye de mottar og det nasjonale regelverket som hjemler støtten.

Samlet vil de nye kravene i EU/EØS-regelverket føre til at det norske regelverket for DA-ordningen kompliseres, og at flere arbeidsgivere enn i dag vil bli berørt av sektorbegrensningene. De nye kravene om offentliggjøring av regionalstøtte krever lovendring, som er foreslått i Prop. 94 LS (2013–2014) om endringer i skatte-, avgifts- og tollgivinga kapittel 9. For øvrig vil endringene gjennomføres ved endringer i Stortingets vedtak

om fastsetting av avgifter mv. til folketrygden for 2014.

Den mest sentrale endringen er at ESA trolig vil godkjenne at ordningen utvides med 31 nye kommuner. Disse kommunene, med til sammen om lag 156 000 innbyggere, har hatt en svak utvikling i folketall, sysselsetting eller økonomisk vekst. Av disse er 26 kommuner allerede omfattet av gjeldende ordning, men da etter reglene for bagatellmessig støtte (fribeløpsordningen). Arbeidsgiverne i disse kommunene vil følgelig fra 1. juli kunne beregne redusert avgift uten beløpsgrensen som gjelder for bagatellmessig støtte. De kommunene som kommer inn i den generelle delen av ordningen er:

- Hedmark: Kongsvinger, Nord-Odal, Sør-Odal, Eidskog, Grue, Åsnes, Våler og Åmot
- Oppland: Søndre Land og Nordre Land
- Buskerud: Rollag
- Telemark: Drangedal, Nome og Hjartdal
- Aust-Agder: Risør, Gjerstad og Åmli
- Rogaland: Sauda
- Hordaland: Tysnes, Kvinnherad og Jondal
- Møre og Romsdal: Vanylven (sone III), Sande, Stordal, Vestnes og Nesset
- Sør-Trøndelag: Ørland, Agdenes, Bjugn (sone III) og Meldal (sone III)
- Nord-Trøndelag: Inderøy

Det er sektorunntak i dagens ordning. Dette gjelder for stålproduksjon og skipsbygging. I disse sektorene beregner altså arbeidsgiver full avgift, uavhengig av hvor foretaket er lokalisert. Fra 1. juli vil arbeidsgivere med aktiviteter knyttet til skipsbygging kunne benytte redusert sats. Men ellers vil de mer omfattende sektorbegrensningene medføre at flere arbeidsgivere enn i dag må ta stilling til om de er berørt av unntakene, og følgelig beregne avgift med full sats av hele eller deler av avgiftsgrunnlaget. Videre vil ordningen med bagatellmessig støtte etter regjeringens forslag omfatte arbeidsgivere i alle soner (unntatt i sone I, der det betales full avgift).

For å få disse forholdene klarere frem, foreslås det en omstrukturering av vedtakets bestemmelser om arbeidsgiveravgift.

3.1 Sektorbegrensningene

Retningslinjene for regionalstøtte har sektorbegrensninger som innebærer at arbeidsgivere som utøver aktiviteter innenfor visse sektorer, ikke kan motta støtte i form av redusert avgift. Aktivitetene innenfor disse sektorene er altså unntatt fra den generelle DA-ordningen (sone II–V), hvilket inne-

bærer at arbeidsgiver ikke kan benytte redusert sats ved beregning av arbeidsgiveravgift for lønnskostnader til disse aktivitetene.

De unntatte sektorene

Sektorunntakene gjelder produksjon av varer og tjenester i sektorene stål, syntetfiber, transport, energi, flyplasser, finans- og forsikring, samt visse hovedkontorfunksjoner og rådgivningstjenester i konsern.

Stål- og syntetfibersektorene er definert i egne vedlegg til retningslinjene for regionalstøtte. I forslaget til avgiftsvedtak vises det til disse definisjonene, på samme måte som i gjeldende vedtak.

Finans- og forsikringssektoren og de unntatte hovedkontorfunksjonene og rådgivningstjenestene i konsern er angitt med næringskoder (NACE-koder) i retningslinjene. NACE er en felles-europeisk standard for næringsklassifisering. I forslaget til avgiftsvedtak brukes de tilsvarende kodene i den norske standarden for næringsklassifisering for å angi hvilke aktiviteter det ikke kan mottas støtte til. For finans- og forsikringssektoren kan ingen av aktivitetene under næringshovedområde K – *Finansierings- og forsikringsvirksomhet* inngå i den generelle DA-ordningen. Det samme gjelder konserninterne aktiviteter innenfor næringsgruppe 70.10 – *Hovedkontortjenester* og 70.22 – *Bedriftsrådgivning og annen administrativ rådgivning*.

Retningslinjene for regionalstøtte har imidlertid ingen nærmere definisjon av *transport- og energisektorene*. Europakommisjonen vedtok 21. mai 2014 en ny forordning om gruppeunntatt støtte (GBER). I GBER artikkel 2 avsnitt 44 er det gitt en definisjon av transportsektoren med angivelse av NACE-koder. Kommisjonen og ESA har i ettertid bekreftet at denne definisjonen skal legges til grunn generelt, og at den derved også får virkning for retningslinjene for regionalstøtte. I forslaget til avgiftsvedtak benyttes de tilsvarende næringskodene fra den norske standarden for å angi unntaket for transportsektoren. Denne definisjonen er mindre omfattende enn det som er signalisert fra ESA tidligere, og som ble notifisert til ESA 13. mars 2014. Bl.a. vil drosjebiltransport, flyttettransport og rørtransport kunne inngå i den generelle DA-ordningen. Det samme gjelder aktiviteter innfor næringene 52 – *Lagring og andre tjenester knyttet til transport* og 53 – *Post- og distribusjonsvirksomhet*.

Energisektoren ble imidlertid ikke klart definert i GBER. Norske myndigheter har argumentert for en så snever definisjon av energisektoren

som mulig overfor Europakommisjonen og ESA. Kommisjonen har i brev 2. juni 2014 til norske myndigheter slått fast at energisektoren i GBER og i retningslinjene for regionalstøtte skal defineres som alle aktiviteter som omfattes av næring 35 i NACE-kodene. Dette tilsvarer den norske næringskoden 35 – *Elektrisitets-, gass-, damp- og varmtvannsforsyning*. Dette er også en mindre omfattende definisjon enn det ESA tidligere har signalisert og som ble notifisert 13. mars 2014. Dette innebærer at alle energirelaterte aktiviteter som er klassifisert som en del av næringshovedområdene *Jordbruk, skogbruk og fiske* (flis- og vedproduksjon), *Bergverksdrift og utvinning* (olje- og gassutvinning mv.), *Industri* (raffinerings mv.) og *Varehandel* (handel med drivstoff og brensel) kan omfattes av DA-ordningen.

Flyplasser er heller ikke definert direkte i retningslinjene for regionalstøtte med NACE-koder. Det som skal unntas er aktiviteter knyttet til infrastruktur og tjenester som er nødvendige for å kunne gjennomføre lufttransport av personer og gods. Dette er alle aktivitetene som inngår i næringsgruppe 52.23. Arbeidsgivere som utfører andre aktiviteter på flyplasser i soner med redusert sats, eksempelvis drift av restauranter, kan benytte redusert sats på lønn mv. til slike aktiviteter.

Ovennevnte sektorunntak er fastsatt på ulike nivåer av klassifiseringsstandarder. Departementet viser til at det kan inngå aktiviteter i en næringskode som ikke nødvendigvis er dekket av kodens tittel. Eksempelvis omfattes handel med elektrisitet og gass av næringskode 35 – *Elektrisitets-, gass-, damp- og varmtvannsforsyning*, jf. kodene 35.14 og 35.23. Arbeidsgivere må derfor gå grundig gjennom innholdet i de unntatte kodene for å undersøke om de utfører noen av de aktivitetene som omfattes av disse kodene.

Sektorunntak basert på den enkelte aktivitet

Departementet presiserer at alle sektorunntakene skal gjennomføres med utgangspunkt i hver enkelt aktivitet en arbeidsgiver utfører, jf. nærmere om dette nedenfor. Alternativet ville være å gjennomføre unntakene basert på en vurdering av hvilken aktivitet som er arbeidsgivers *hovedaktivitet*. Utgangspunktet ville da være at en arbeidsgiver enten var helt utenfor eller helt innenfor ordningen, avhengig av om hovedaktiviteten er omfattet av ordningen eller sektorunntatt. En slik tilnærming etter hovedaktivitet har imidlertid flere uheldige konsekvenser. Det ene er at det finnes ulike måter å definere begrepet hovedaktivi-

tet, og at det kan være vanskelig for arbeidsgiver og myndigheter til enhver tid å fastslå hva som skal anses som hovedaktiviteten. Dette måtte eventuelt vurderes for hver enkelt termin. Videre vil terskeeffekten av endringer i sammensetningen av aktiviteter være stor, ettersom hovedaktiviteten er styrende for om det kan benyttes redusert sats eller ikke for arbeidsgiveren som helhet. Dersom arbeidsgiver utfører aktiviteter som er sektorunntatt, men hovedaktiviteten er omfattet av ordningen, ville dette også innebære at det gis støtte til sektorunntatte aktiviteter. Motsatt ville det ikke kunne gis støtte til aktiviteter som isolert sett kan få støtte etter regionalretningslinjene dersom arbeidsgivers hovedaktivitet er sektorunntatt.

En tilnærming for alle sektorunntakene basert på den enkelte aktivitet innebærer at det kun er de sektorunntatte aktivitetene som ikke kan få støtte i form av redusert avgift. Dette, kombinert med prinsippet om *blandet virksomhet*, jf. nedenfor, gir etter departementets oppfatning det beste grunnlaget for å sikre at statsstøtte i form av redusert arbeidsgiveravgift gis så langt det er mulig, men uten å komme i konflikt med Norges forpliktelser etter EØS-avtalen.

Alle sektorunntakene fremgår i avgiftsvedtaket, jf. forslag til avgiftsvedtak § 4 første ledd.

Norsk standard for næringsgruppering (SN2007)

Avgrensningen av den generelle delen av DA-ordningen (sone II–V) skjer altså på grunnlag av den klassifiseringsstandarder av de ulike næringsaktivitetene som er etablert for statistiske formål. Selv om formålet med standarden for næringskoder er et annet enn skatt mv., gir den en meget omfattende og detaljert klassifisering av ulike næringsaktiviteter. Det er også gitt gode forklaringer på mange av de spørsmålene som oppstår i grensdragningene mellom ulike koder. Departementet mener at dette er den beste måten å sikre en ensartet praktisering av sektorunntakene, både nasjonalt og innenfor EØS-området for øvrig. Alternativet hadde vært en detaljert beskrivelse av sektorene i regelverket, noe som ville ført til et mer omfattende regelverk med svekket forutberegnelighet og større administrative byrder.

Den norske standarden for næringsgruppering er publisert på hjemmesiden til Statistisk sentralbyrå. Standarden finnes som pdf-versjon og som søkbar tabell. Departementet presiserer at henvisningen til denne standarden ikke innebærer at Statistisk sentralbyrå har vedtaksmyndighet i avgiftsspørsmål. Det er skattemyndighe-

tene som har vedtakskompetanse og som med utgangspunkt i denne standarden, skal gi veiledning i spørsmål knyttet til hvordan ulike aktiviteter skal klassifiseres.

Vurderingene skal skje ut fra de faktiske, reelle forhold

Det avgjørende er hvilke aktiviteter arbeidsgiver faktisk utfører. Det er *ikke* avgjørende hvilken næringskode foretaket er registrert under i Enhetsregisteret. Hver enkelt arbeidsgiver må følgelig identifisere og vurdere alle aktiviteter som utføres i foretaket og ta stilling til om en eller flere av disse faller inn under sektorunntakene.

De reelle forhold skal også være avgjørende for hvor arbeidsgiver skal anses å drive sin virksomhet, og derved også hvilken sone og sats arbeidsgiver som hovedregel skal forholde seg til. Det foreslås å presisere dette i vedtaket, ved å vise til hvor arbeidsgiver *skal være* registrert, jf. forslag til vedtak § 1 annet ledd.

Som en konsekvens av at sektorbegrensningene er knyttet til den enkelte aktivitet en arbeidsgiver utfører og ikke den samlede virksomheten, er ordlyden i forslaget til vedtak endret sammenlignet med gjeldende vedtak. «Virksomhet» er gjennomgående foreslått endret til «aktivitet». Det er likevel holdt fast på begrepet blandet virksomhet som betegnelse på situasjonen der en arbeidsgiver utfører både omfattede og sektorunntatte aktiviteter.

Videre er «foretak» endret til «arbeidsgiver» der det passer. Dette er ikke ment å innebære noen realitetsendring. Det er foreslått for å presisere at den aktuelle bestemmelsen omfatter alle arbeidsgivere, uavhengig av om arbeidsgiver er en juridisk person (foretak) eller en fysisk person.

Blandet virksomhet

Dersom en arbeidsgiver utfører en eller flere sektorunntatte aktiviteter, kan det etter retningslinjene for regionalstøtte ikke tildeles støtte i form av redusert arbeidsgiveravgift til slike aktiviteter. Dette gjelder uavhengig av omfanget av slike unntatte aktiviteter. Det formelle utgangspunktet må da være at en arbeidsgiver som utfører unntatte aktiviteter, ikke kan beregne redusert avgift for noen del av sine lønnskostnader så lenge arbeidsgiver opprettholder disse aktivitetene.

Departementet antar at mange arbeidsgivere vil være i en situasjon der de dels utøver aktiviteter som omfattes av den generelle DA-ordningen og dels faller utenfor på grunn av sektorunntakene, såkalt *blandet virksomhet*. For arbeidsgivere

med en liten andel unntatte aktiviteter kan det være urimelig å måtte beregne arbeidsgiveravgift med full sats også for de aktivitetene som i utgangspunktet er omfattet av den generelle DA-ordningen. Departementet foreslår derfor at det skal være mulig for arbeidsgivere med blandet virksomhet å benytte redusert sats på den delen av lønnskostnadene som kun har tilknytning til aktiviteter som er omfattet av ordningen. Dette forutsetter imidlertid at arbeidsgiveren etablerer et klart regnskapsmessig skille som gjør det mulig å fastslå hvilke deler av arbeidsgiveravgiftsgrunnlaget som skriver seg fra henholdsvis omfattede og unntatte aktiviteter. Se nærmere om dette i punkt 3.3. Det vises til utkast til vedtak § 4 annet ledd.

Regjeringen foreslår videre at arbeidsgivere med aktiviteter som er unntatt fra retningslinjene for regionalstøtte, skal kunne benytte redusert sats innenfor rammene av såkalt bagatellmessig støtte (fribeløpsordningen). Se nærmere om dette under punkt 3.4.

3.2 Arbeidsutleie og sektorbegrensninger

Utleie av arbeidskraft er i utgangspunktet ikke underlagt sektorbegrensninger og kan etter gjeldende regler beregne avgift med differensierte satser.

Det må sikres at sektorbegrensningene fungerer i samsvar med Norges forpliktelser etter EØS-avtalen og at uheldige tilpasninger i form av økt bruk av innleide arbeidstakere for å redusere avgiftsplikten unngås. Det foreslås derfor at det skal beregnes avgift med full sats av lønn betalt til en utleid arbeidstaker som utfører sektorunntatte aktiviteter for den som leier inn arbeidskraften.

Forslaget innebærer at de arbeidsgivere som leier ut arbeidskraft må ta stilling til om de utleide arbeidstakerne utfører aktiviteter som er unntatt fra ordningen. Dette må skje i samarbeid med den som leier inn arbeidskraften, slik at utleier har tilstrekkelig informasjon om hvilke aktiviteter de utleide arbeidstakerne faktisk har utført for innleier.

Dersom utleide arbeidstakere utfører sektorunntatte aktiviteter, kan utleier i utgangspunktet ikke benytte redusert sats for noen del av sine lønnskostnader. Utleier av arbeidskraft kan imidlertid benytte redusert sats for lønn til arbeidstakerne som ikke utfører sektorunntatte aktiviteter, dersom det etableres et klart regnskapsmessig skille mellom lønn knyttet til sektorunntatte aktiviteter og lønn til andre aktiviteter, jf. punkt 3.3 nedenfor. De vil også kunne benytte redusert sats

for de utleide arbeidstakerne som utfører sektorunntatte aktiviteter under fribeløpsordningen, gitt at det etableres tilstrekkelig regnskapsmessig skille mellom lønn knyttet til aktiviteter som er omfattet av den generelle DA-ordningen og de sektorunntatte aktivitetene.

Dersom det er etablert tilstrekkelige regnskapsmessige skiller, kan altså utleier av arbeidstakere beregne arbeidsgiveravgift med redusert sats for lønn mv. til de utleide arbeidstakerne i den grad de ikke utfører sektorunntatte aktiviteter for innleier. Forslaget sikrer at arbeidsgiveravgiften knyttet til sektorunntatte aktiviteter i utgangspunktet blir den samme uavhengig av om man benytter egne ansatte eller innleid arbeidskraft.

Forslaget innebærer at utleier av arbeidskraft fortløpende må holde oversikt over hvilke oppgaver de utleide arbeidstakere utfører for innleier. På den annen side medfører forslaget økt forutsigbarhet for utleiere av arbeidskraft, ved at de ikke risikerer at skattemyndighetene overprøver eventuelle tilpasninger ut fra den ulovfestede omgåelsesnormen.

Se forslag til bestemmelse om dette i forslag til avgiftsvedtak § 4 første ledd annet punktum.

3.3 Blandet virksomhet – regnskapsmessig skille

Arbeidsgivere som dels utfører aktiviteter som berettiger til redusert sats og dels aktiviteter som på grunn av sektorunntakene ikke kan få redusert sats, anses å drive såkalt blandet virksomhet.

For å unngå at det gis støtte til aktiviteter som ikke kan få regional driftsstøtte etter den generelle DA-ordningen, må arbeidsgivere med blandet virksomhet som *utgangspunkt* beregne avgift med full sats av hele arbeidsgiveravgiftsgrunnlaget, uavhengig av hvor arbeidsgiver er lokalisert eller aktivitetene utføres.

Ovennevnte utgangspunkt kunne fått urimelige utslag ved at selv begrensede, men kanskje naturlige og viktige, innslag av sektorunntatte aktiviteter skulle føre til at arbeidsgiver måtte beregne arbeidsgiveravgift med full sats også av lønn knyttet til omfattede aktiviteter. For å unngå dette, foreslår departementet at arbeidsgivere med blandet virksomhet skal ha mulighet til å beregne avgift med redusert sats for lønn knyttet til de aktivitetene som lovlig kan gis støtte. Det er imidlertid en forutsetning at arbeidsgiver etablerer et regnskapsmessig skille mellom avgiftsgrunnlaget (lønnkostnader mv.) som er knyttet til henholdsvis omfattede og unntatte aktiviteter,

slik at det kan dokumenteres at det ikke beregnes redusert avgift av lønn til sektorunntatte aktiviteter.

Det er ikke bare lønn mv. til de som rent faktisk utfører de sektorunntatte aktivitetene som må avgiftsberegnes med full sats. Det gjelder også de tilhørende, sentrale administrative fellestjenester mv. hos arbeidsgiver. Departementet legger imidlertid til grunn at man normalt kan benytte en fordelingsnøkkel for å fastsette hvor stor del av lønnkostnader mv. til slike fellestjenester som skal henføres til de sektorunntatte aktivitetene. En slik fordelingsnøkkel kan bygge på hvor stor andel den lønn mv. som er direkte knyttet til sektorunntatte aktiviteter utgjør av arbeidsgivers totale lønn mv. til alle operative aktiviteter. Lønn mv. til sentrale fellestjenester, herunder bl.a. regnskap og personaladministrative tjenester, kan da fordeles ut fra dette forholdstallet.

I kravet om regnskapsmessig skille ligger at det skal være mulig å kontrollere hvor stor del av arbeidsgivers lønnkostnader mv. som knytter seg til de ulike virksomhetsområdene. Det må altså etableres en kostnadsenhet for lønnkostnadene for hver virksomhet. Videre skal arbeidsgiveren utarbeide spesifikasjoner av lønnsoppgavepliktige ytelser for hver virksomhet. Det skal på en lett kontrollert måte være mulig med utgangspunkt i pliktig regnskapsrapportering å kunne finne tilbake til spesifikasjoner av lønnsoppgavepliktige ytelser og dokumentasjonen for de bokførte opplysningene.

Det er arbeidsgiver som selv har ansvaret for at fordelingen og den tilhørende avgiftsberegningen blir korrekt. Det regnskapsmessige skillet må imidlertid gjennomføres på en slik måte at det i ettertid kan dokumenteres at fordelingen er korrekt, jf. over. Dersom det i ettertid ikke kan dokumenteres at fordelingen er korrekt, vil norske myndigheter normalt være forpliktet til å sørge for at beregningene og avgiftsbetalingen korrigeres. Mangelfull gjennomføring av det regnskapsmessige skillet kan innebære at det må betales avgift med full sats av hele avgiftsgrunnlaget.

Departementet foreslår at arbeidsgivere med blandet virksomhet selv skal kunne velge om det skal etableres et slikt klart regnskapsmessig skille, eller unnlate å etablere et slikt skille og betale full avgift av alle lønnkostnadene. Derved vil det være opp til den enkelte arbeidsgiver å vurdere om det er regningssvarende å etablere et regnskapsmessig skille. Se forslag til avgiftsvedtak § 4 annet ledd.

3.4 Bagatellmessig støtte (fribeløpsordningen) – redusert sats i sone Ia og for sektorunntatte aktiviteter i sone II–V

Arbeidsgivere i sone Ia og arbeidsgivere med aktiviteter som er unntatt fra virkeområdet for rettingslinjene for regional driftsstøtte kan beregne redusert avgift etter reglene om bagatellmessig støtte i forordning (EU) nr. 1407/2013 om de minimis-støtte (de minimis-forordningen). Denne ordningen med bagatellmessig støtte utgjør en del av den samlede norske DA-ordningen, og omtales ofte som fribeløpsordningen.

Fribeløpsordningen innebærer en delvis reversering av bortfallet av differensierte satser i arbeidsgiveravgiften. Arbeidsgivere med aktiviteter innenfor de unntatte sektorene kan med fribeløpsordningen likevel beregne arbeidsgiveravgift med reduserte satser. Den reduserte satsen kan benyttes inntil differansen mellom det foretaket faktisk betaler og det foretaket ville ha betalt med en sats på 14,1 pst., når opp i et gitt årlig fribeløp. Foretak med høyere lønnskostnader for sektorunntatte aktiviteter kan beregne arbeidsgiveravgift med lav sats inntil kompensasjonen når fribeløpet, men må deretter beregne avgiften med full sats.

Videreføring og utvidelse av fribeløpsordningen

Departementet foreslår å videreføre fribeløpsordningen for arbeidsgivere i sone Ia, og å utvide den til å gjelde også for alle nye sektorunntatte aktiviteter. Dette innebærer at alle arbeidsgivere i sone Ia og eventuell ambulerende virksomhet i denne sonen kan beregne avgiften med redusert sats inntil fribeløpet er brukt opp. Se forslag til avgiftsvedtak § 3 første ledd. Arbeidsgivere i sone II–V, med sektorunntatte aktiviteter, kan også benytte redusert sats ved beregning av avgiften av lønn knyttet til de unntatte aktivitetene. Se forslag til avgiftsvedtak § 4 tredje ledd. Merk at kravene til regnskapsmessig skille vil gjelde også ved bruk av fribeløpsordningen på de sektorunntatte aktivitetene hvis arbeidsgiver har blandet virksomhet.

Beløpsgrensene i de minimis-forordningen gjelder for en rullerende treårsperiode med utgangspunkt i inntektsår. Av praktiske hensyn er dette beløpet omregnet til norske kroner og fordelt med en tredel på det enkelte inntektsår. Det årlige beløpet omtales som fribeløpet. For 2014 er det generelle fribeløpet 450 000 kroner, mens det for godstransport på vei er 225 000 kroner, jf. nedenfor. Regjeringen vil vurdere nivået på fri-

beløpet i forbindelse med budsjettet for 2015 i lys av utviklingen i euro-kurs.

Fribeløp for godstransport på vei

Fribeløpet for aktiviteter knyttet til godstransport på vei er begrenset til 225 000 kroner per inntektsår. Dette er en lempning sammenliknet med tidligere, da dette lavere fribeløpet også gjaldt persontransport på vei. Dersom arbeidsgiver driver blandet virksomhet med kombinasjon av godstransport på vei og andre aktiviteter, og dersom arbeidsgiver har etablert et klart regnskapsmessig skille mellom disse aktivitetene, gjelder beløpsgrensen på 225 000 kroner bare for lønn mv. knyttet til godstransport på vei. Samlet reduksjon i avgiften kan imidlertid uansett ikke overstige 450 000 kroner i inntektsåret innenfor fribeløpsordningen. Se forslag til avgiftsvedtak § 4 fjerde ledd.

Fribeløp i konsern

Beløpsgrensene gjelder for all bagatellmessig støtte mottatt av arbeidsgiveren i løpet av inntektsåret, uavhengig av hvilken (norsk) myndighet som har tildelt støtten. Dersom arbeidsgiver er en del av et konsern, skal beløpsgrensen gjelde for konsernet som helhet, jf. de minimis-forordningen artikkel 3 nr. 2, jf. artikkel 2 nr. 2. Et konsern anses i denne sammenheng å foreligge når et foretak har minst en av følgende relasjoner til et annet foretak:

- a) et foretak har minst 50 pst. av aksjonærenes eller deltakernes stemmer i et annet foretak,
- b) et foretak har rett til å utnevne eller fjerne flertallet av medlemmene av administrative organer, ledende organer eller tilsynsorganer i et annet foretak,
- c) et foretak har rett til å utøve dominerende innflytelse over et annet foretak etter en kontrakt inngått med dette foretaket eller etter en bestemmelse i foretakets vedtekter, eller
- d) et foretak, som er aksjonær eller deltaker i et annet foretak, alene kontrollerer et flertall av aksjonær- eller deltakerstemmene etter avtale med de andre aksjonærene eller medlemmene i det kontrollerte foretaket.

Et foretak som har en eller flere av ovennevnte relasjoner til et annet foretak via ett eller flere mellomliggende foretak, anses også å utgjøre en del av et konsern ved beregningene av mottatt bagatellmessig støtte. Se forslag til avgiftsvedtak § 4 tredje ledd annet punktum.

Bagatellmessig støtte fra flere støttegivere

Artikkel 5 i de minimis-forordningen har bestemmelser om kumulasjon av støtte, dvs. der arbeidsgiver mottar statsstøtte fra flere givere.

Artikkel 5 nr. 1 fastslår at kumulasjon av bagatellmessig støtte er tillatt, men at samlet bagatellmessig støtte ikke må overstige nærmere angitte beløpsgrenser. Arbeidsgivere som beregner redusert arbeidsgiveravgift under fribeløpsordningen, må sørge for at summen av redusert avgift og annen bagatellmessig støtte ikke overstiger det årlige fribeløpet. Se forslag til avgiftsvedtak § 4 fjerde ledd. Ved kumulasjon av fribeløpsordningen med bagatellmessig støtte til tjenester av allmenn samfunnsmessig nytte (SGEI) gjelder imidlertid beløpsgrensen for SGEI for den samlede støtten. Det kan likevel ikke beregnes arbeidsgiveravgift med redusert sats utover fribeløpet etter de minimis-forordningen. Se forslag til avgiftsvedtak § 4 fjerde ledd.

Arbeidsgiverne har selv ansvar for at det ikke beregnes avgift med redusert sats dersom det fører til at samlet bagatellmessig støtte overstiger beløpsgrensene. Etter EU/EØS-regelverket må likevel arbeidsgiveren avgi erklæring om hvor mye bagatellmessig støtte han/hun har mottatt tidligere, jf. punkt 3.7.

Videre følger det av artikkel 5 nr. 2 at bagatellmessig støtte ikke kan kumuleres med annen statsstøtte til de samme kostnadene. Dersom en arbeidsgiver f.eks. mottar tilskudd fra det offentlige til lærlinger, kan det ikke beregnes redusert arbeidsgiveravgift etter fribeløpsordningen for lønnen til disse lærlingene. Se forslag til avgiftsvedtak § 4 fjerde ledd tredje punktum.

3.5 Etterbetalinger mv. ved ambulering virksomhet

Departementet foreslår en bestemmelse om avgiftsberegningen for etterbetaling av lønn mv. Bestemmelsen innebærer at etterbetalinger og bonuser mv. skal tas med i avgiftsgrunnlaget for den terminen utbetalingen skjer, og at avgiften skal beregnes på grunnlag av satsen i den sonen som gjelder for denne terminen. Hovedbegrunnelsen for dette forslaget er å forenkle avgiftsberegningen for slike ytelser. Det vil også samsvare med prinsippet om endelig terminvis avgiftsberegning som legges til grunn for EDAG/A-opplysningsordningen. Se forslag til avgiftsvedtak § 1 fjerde ledd siste punktum.

Det presiseres at denne bestemmelsen gjelder reelle etterbetalinger mv., eksempelvis som følge

av etterfølgende opplysninger eller korreksjoner. Eventuelle tilpasninger i strid med formålet med regelverket for den differensierte arbeidsgiveravgiften ved at utbetaling av lønn mv. utsettes til en termin der det skal benyttes en lavere sats enn ellers for å redusere avgiften, vil kunne bli overprøvd av skattemyndighetene ut fra den ulovfestede omgåelsesnormen.

3.6 Forbud mot støtte til foretak i vanskeligheter mv.

Etter artikkel 18 i retningslinjene for regionalstøtte kan det ikke gis regionalstøtte til foretak i vanskeligheter.

Arbeidsgiver plikter altså i utgangspunktet å avstå fra å benytte redusert sats i sone II–V (den generelle DA-ordningen) dersom foretaket kommer i økonomiske vanskeligheter, slik dette er definert i de til enhver tid gjeldende retningslinjer for støtte til foretak i økonomiske vanskeligheter. Se forslag til avgiftsvedtak § 3 annet ledd.

Hvilke foretak som skal anses å være i vanskeligheter, fremgår av ESAs retningslinjer for støtte til foretak i vanskeligheter som tilsvarende Europakommisjonens retningslinjer for slik støtte. Kommisjonen reviderer for tiden disse retningslinjene, med sikte på å vedta nye retningslinjer i løpet av juni 2014. ESA vil deretter vedta tilsvarende retningslinjer for EFTA-statene.

Etter gjeldende retningslinjer anses et foretak å være i vanskeligheter når det ikke med egne finansielle midler eller med andre typer offentlig støtte er i stand til å overleve på kort eller mellomlang sikt. Ut fra gjeldende retningslinjer kan det være vanskelig å fastslå når et foretak er i en slik situasjon. Kommisjonen har derfor i utkastet til nye retningslinjer foreslått klarere, og i hovedsak objektive vilkår, for å fastslå når et foretak anses å være i vanskeligheter. Ett av de foreslåtte kriteriene er at om et foretak er under konkursbehandling, eller oppfyller vilkårene for å åpne konkurs etter begjæring fra en kreditor, skal det anses å være i vanskeligheter. Et annet kriterium er knyttet til foretakets kapital, slik at foretaket anses å være i vanskeligheter dersom mer enn 50 pst. av den innskutte kapital i foretaket er tapt som følge av akkumulerte tap. Videre foreslås det at et foretak med kredittrating CCC+ eller dårligere skal anses å være i vanskeligheter.

Det vil bli for omfattende å innta vilkårene for når et foretak er i vanskeligheter i avgiftsvedtaket. Det foreslås derfor at det i vedtaket vises til de til enhver tid gjeldende retningslinjer for støtte til foretak i vanskeligheter. Vilråene for å anse et

foretak i vanskeligheter vil bli nærmere omtalt og forklart i Skattedirektoratets årlige melding om arbeidsgiveravgiften.

Tidligere var det også forbud mot å gi bagatellmessig støtte til foretak i vanskeligheter, men det er endret i den nye de minimis-forordningen. Der som arbeidsgiver beregner redusert avgift, kan dette derfor fortsette også etter at foretaket anses å ha kommet i økonomiske vanskeligheter, men da bare innenfor fribeløpet for bagatellmessig støtte. De nye reglene om bagatellmessig støtte trådte i kraft 17. mai 2014.

Arbeidsgivere som har mottatt ulovlig statsstøtte og blitt pålagt å betale tilbake den ulovlige støtten, kan ikke beregne arbeidsgiveravgift med redusert sats etter den generelle DA-ordningen før slik tilbakebetaling har skjedd. Dette er likevel ikke til hinder for at det kan benyttes redusert sats innenfor fribeløpet for bagatellmessig støtte. Se forslag til avgiftsvedtak § 3 annet ledd annet punktum.

3.7 Plikt til å avgi erklæring om annen støtte eller at foretaket er i vanskeligheter

Etter de minimis-forordningen artikkel 6 må støtategiver innhente en erklæring fra støttemottaker om bagatellmessig støtte som er mottatt tidligere. Arbeidsgivere som benytter fribeløpsordningen, har altså plikt til å avgi erklæring om hva han/hun hittil i inntektsåret og i de to foregående inntektsårene har mottatt av bagatellmessig støtte i enhver form. Etersom skattemyndighetene fører løpende oversikt over tidligere mottatt bagatellmessig støtte under fribeløpsordningen, er det imidlertid tilstrekkelig at arbeidsgiver i terminoppgaven oppgir hvor mye annen bagatellmessig støtte som er mottatt hittil i inneværende inntektsår. Se forslag til avgiftsvedtak § 4 femte ledd.

Arbeidsgivere som er i økonomiske vanskeligheter, kan som nevnt i punkt 3.6 ikke benytte redusert sats ved avgiftsberegningen etter den generelle DA-ordningen. Skattemyndighetene har et ansvar som støttegeiver for å påse at dette forbudet overholdes. For å sette skattemyndighetene i stand til å kontrollere dette forholdet, må arbeidsgivere som benytter redusert sats avgi en erklæring om hvorvidt foretaket er i økonomiske vanskeligheter. Denne plikten kunne begrenses til arbeidsgivere som beregner redusert avgift etter den generelle ordningen, jf. at også foretak i vanskeligheter nå kan motta bagatellmessig støtte. Departementet antar imidlertid at det er enklere å

forholde seg til at alle som beregner arbeidsgiveravgift med redusert sats, skal avgi slik erklæring. Se forslag til avgiftsvedtak § 3 tredje ledd.

4 Forslag til kompenserende tiltak ut over fribeløpsordning

I tråd med omtalen i Revidert nasjonalbudsjett 2014 legger regjeringen opp til at omfanget av kompenserende tiltak skal være om lag tilsvarende den avgiftsøkningen som de aktuelle sektorene har for perioden fram til 2020. For å kunne prioritere de mest effektive tiltakene og unngå for mye administrasjon forutsettes det provenynøytralitet samlet, men ikke nødvendigvis på sektornivå, bedriftsnivå eller kommunenivå. Basert på anslagene slik de nå foreligger, vil Nord-Norge med regjeringens forslag bli kompensert fullt ut for virkningen av sektorunntakene.

Regjeringen mener det er viktig å høste erfaringer med tiltakenes treffsikkerhet og egnethet. Regjeringen legger derfor opp til at innretningen av de kompenserende tiltakene vurderes på nytt i forbindelse med midtveisevalueringen, som etter planen skal gjennomføres i 2018.

Regjeringen foreslår:

- *Fribeløpsordning (jf. pkt. 3.3)*: Regjeringen foreslår å innføre en fribeløpsordning for alle unntatte sektorer. Forslaget anslås å ha en bokført virkning på 150 mill. kroner i 2014.
- *Infrastrukturtiltak i Nord-Norge og økt statlig kjøp av transporttjenester*: Regjeringen foreslår kompensasjon i form av infrastrukturtiltak og økt statlig kjøp av persontransporttjenester på 1,6 mrd. kroner i perioden frem til midtveisgjennomgangen i 2018. I 2014 foreslår regjeringen økte bevilgninger på samlet 124 mill. kroner i slik støtte.
- *Fylkeskommunalt kjøp av transporttjenester*: Fylkeskommunenes økte kostnader knyttet til kjøp av transporttjenester foreslås kompensert med 44 mill. kroner i 2014 gjennom en økning av skjønnstilskuddet som inngår i de frie inntektene.
- *Kompensasjon gjennom nettolønnsordningen*: Det foreslås å øke tilskuddet til sysselsetting av sjøfolk for å ta høyde for at rederier innenfor nettolønnsordningen kompenseres med anslagsvis 25 mill. kroner i 2014.

Under følger regjeringens forslag til bevilgningsendringer på statsbudsjettets utgiftsside for inneværende år. Regjeringen vil komme tilbake til forslag for neste år i Statsbudsjettet 2015.

4.1 Nærmere om infrastrukturtiltak og statlig kjøp av transporttjenester

Regjeringen legger opp til at kompensasjon ut over fribeløpsordning, kjøp av transporttjenester under fylkeskommunene og nettolønnsordningen rettes inn mot infrastrukturtiltak i Nord-Norge og økt statlig kjøp av transporttjenester i henhold til gjeldende avtaler. Opp mot 80 pst. av den samlede provenyvirkingen av omleggingen av ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift anslås å bli belastet arbeidsgivere i Nord-Norge. Fram til midtveisevalueringen av ordningen, det vil si for perioden 2014–2018, legger regjeringen til grunn en samlet ramme for slike infrastrukturtiltak og økt statlig kjøp av transporttjenester på 1,6 mrd. kroner. Sammen med øvrig kompensasjon vil dette gjøre at økningen i arbeidsgiveravgift forventes å bli kompensert fullt ut i perioden.

Det er etter innspill fra berørt næringsliv og ulike politiske miljøer i Nord-Norge, identifisert en rekke aktuelle infrastrukturtiltak i området. Flere av tiltakene vil raskt kunne bedre transportforholdene i landsdelen. Tiltakene er av forskjellig størrelsesorden og med ulik gjennomføringsperiode, men alle vil kunne ferdigstilles innen midtveisevalueringen i 2018. Det er identifisert både vedlikeholdstiltak og investeringsprosjekter. For å kunne målrette tiltakene i kompensasjonsordningen best mulig vil Samferdselsdepartementet og Kommunal- og moderniseringsdepartementet legge til rette for en dialog mellom det berørte næringslivet og Finnmark, Troms og Nordland fylkeskommuner om prioriteringen av infrastrukturtiltakene i hvert fylke.

I tillegg legger Regjeringen opp til å gi kompensasjon gjennom økte bevilgninger til statlig kjøp av transporttjenester i henhold til gjeldende avtaler. Der det er inngått avtaler med det offentlige om kjøp av transporttjenester, vil merkostnadene for transportselskapene kunne veltes over i økte kostnader for stat og fylkeskommune. I hvor stor grad dette skjer, avhenger av de konkrete avtalene som er inngått mellom det offentlige og den enkelte transportbedrift. Slikt økt statlig kjøp vil komme som direkte følge av økt arbeidsgiveravgift og være en svært målrettet kompensasjon. Se også omtale av tilsvarende kompensasjon for fylkeskommunene under forslag om tilleggsbevilgninger i 2014. Den totale rammen for infrastrukturtiltak og økt statlig kjøp av transporttje-

nester vil være 1,6 mrd. kroner for perioden 2014–2018.

For 2014 legges det til grunn et beløp til kompensasjon gjennom infrastrukturtiltak på 124 mill. kroner, da dette vil gjøre omleggingen av ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift om lag provenyneutral i inneværende år. Bevilgningsforslag for kostnader i 2014 er omtalt nedenfor og fremmes for Stortinget med denne proposisjonen. Regjeringen foreslår å fordele beløpet på 124 mill. kroner med 70 mill. kroner til tiltak på riksveg, 44 mill. kroner til tiltak på jernbane og 10 mill. kroner til kystformål. Regjeringen foreslår ikke å øke bevilgninger til statlig kjøp av persontransporttjenester. Behovet for dette vil vurderes nærmere, og Regjeringen vil eventuelt komme tilbake til dette i forbindelse med nysalderingen av statsbudsjettet for 2014.

Bevilgningsforslag om de enkelte kompensasjonstiltakene i Nord-Norge for årene 2015–2018 vil fremmes for Stortinget gjennom de årlige statsbudsjettene. Regjeringen vektlegger at kompensasjonstiltakene skal være målrettede og kunne gjennomføres med rasjonell framdrift. Det er derfor ikke en forutsetning at kostnadene til infrastrukturtiltak skal være helt jevnt fordelt i perioden.

4.2 Forslag om tilleggsbevilgninger i 2014 Kap. 572 Rammetilskudd til fylkeskommuner

Post 64 Skjønntilskudd, kan nyttes under kap. 571 post 64

Der det er inngått avtaler med det offentlige om kjøp av transporttjenester, vil merkostnadene for transportselskapene kunne veltes over i økte kostnader for stat og fylkeskommune. I hvor stor grad dette skjer, avhenger av de konkrete avtalene som er inngått mellom det offentlige og den enkelte transportbedrift. For statlige aktører vil regjeringen vurdere kompensasjonsbehovet for inneværende år nærmere og eventuelt komme tilbake til dette i nysalderingen av budsjettet. Basert på innspill fra fylkeskommunene anslår regjeringen at fylkeskommunene vil få økte kostnader på i størrelsesorden 44 mill. kroner i 2014 og 132 mill. kroner i 2015. Anslaget er usikkert og vil kunne bli justert i statsbudsjettet for 2015. Det foreslås å kompensere fylkeskommunene gjennom skjønntilskuddet som inngår i de frie inntektene. Regjeringen foreslår i tråd med dette å øke bevilgningen i 2014 med 44 mill. kroner.

Kap. 909 Tiltak for sysselsetting av sjøfolk

Post 73 Tilskudd til sysselsetting av sjøfolk, overslagsbevilgning

Nettolønnsordningen innebærer at rederiene mottar refusjon tilsvarende summen av innbetalt inntektsskatt, trygdeavgift og arbeidsgiveravgift for mannskap innenfor ordningen, begrenset oppad til 198 000 kroner per år i refusjonsutbetaling per sysselsatt. Økt arbeidsgiveravgift for rederiene kompenseres dermed over Nærings- og fiskeridepartementets (NFD) budsjett. Det anslås at kompensasjon gjennom nettolønnsordningen vil utgjøre om lag 25 mill. kroner i 2014 og 80 mill. kroner i 2015. Det foreslås i tråd med dette å øke bevilgningen i 2014 med 25 mill. kroner.

Kap. 1320 Statens Vegvesen

Post 23 Drift og vedlikehold av riksveger, trafikant- og kjøretøytilsyn m.m., kan overføres, kan nyttes under post 29, post 30, post 31 og post 72

Regjeringen foreslår å øke bevilgningen på posten med 70 mill. kroner til tiltak på riksveg i Nordland, Troms og Finnmark. Beløp på posten kan også nyttes under kap. 1320 Statens vegvesen, post 30 Riksvegsinvesteringer. For å kunne målrette tiltakene i kompensasjonsordningen best mulig vil Samferdselsdepartementet og Kommunal- og moderniseringsdepartementet legge til rette for en dialog mellom det berørte næringslivet og Finnmark, Troms og Nordland fylkeskommuner om prioriteringen av infrastrukturtiltakene i hvert fylke. Disponeringen av midlene på posten til konkrete tiltak i 2014 gjøres etter en slik prosess.

Kap. 1350 Jernbaneverket

Post 23 Drift og vedlikehold, kan overføres, kan nyttes under post 30

Regjeringen foreslår å øke bevilgningen på posten med 44 mill. kroner i 2014 til tiltak på jernbane i Nord-Norge. Bevilgninger på posten kan også nyttes under kap. 1350 Jernbaneverket, post 30 Investeringer i linjen. For å kunne målrette tiltakene i kompensasjonsordningen best mulig vil Samferdselsdepartementet og Kommunal- og moderniseringsdepartementet legge til rette for en dialog mellom det berørte næringslivet og Finnmark, Troms og Nordland fylkeskommuner om prioriteringen av infrastrukturtiltakene i hvert fylke. Disponeringen av midlene på posten til konkrete tiltak i 2014 gjøres etter en slik prosess.

Kap. 1360 Kystverket

Post 30 Nyanlegg og større vedlikehold, kan overføres

Regjeringen foreslår å øke bevilgningen på posten med 10 mill. kroner i 2014 til tiltak under Kystverket. For å kunne målrette tiltakene i kompensasjonsordningen best mulig vil Samferdselsdepartementet og Kommunal- og moderniseringsdepartementet legge til rette for en dialog mellom det berørte næringslivet og Finnmark, Troms og Nordland fylkeskommuner, om prioriteringen av infrastrukturtiltakene i hvert fylke. Disponeringen av midlene på posten til konkrete tiltak i 2014 gjøres etter en slik prosess.

5 Økonomiske og administrative konsekvenser

Regjeringen foreslår å utvide virkeområdet for den differensierte arbeidsgiveravgiften med 31 nye kommuner. Det anslås å redusere statens inntekter fra arbeidsgiveravgiften med om lag 250 mill. kroner påløpt og om lag 165 mill. kroner bokført i 2014. For at reduksjonen i arbeidsgiveravgift over tid skal virke nøytralt for kommunene, vil regjeringen i statsbudsjettet for 2015 komme tilbake med forslag om justering av kommunenes inntektsrammer, jf. også omtale i Prop. 95 S (2013–2014) *Kommuneproposisjonen 2015*. Regjeringen legger ikke opp til justering av inntektsrammene for 2014.

Samtidig vil de nye sektorunntakene i ESAs retningslinjer føre til at statens inntekter øker fordi flere arbeidsgivere nå må betale full avgift av lønn mv. knyttet til de unntatte aktivitetene. På usikkert grunnlag anslås det at statens inntekter fra arbeidsgiveravgiften kan øke med om lag 600 mill. kroner påløpt om lag 405 millioner bokført i 2014.

Innføring av en fribeløpsordning vil kompensere sektorene gjennom redusert arbeidsgiveravgift. Den provenymessige virkningen anslås til om lag 225 mill. kroner påløpt og 150 mill. kroner bokført i 2014.

Beregninger fra Skattedirektoratet tyder på at en stor andel av transportforetakene vil kompenseres fullt ut gjennom fribeløpsordningen. Videre vil nettolønnsordningen direkte kompensere rederiene med 25 mill. kroner. Avgiftsøkningen for de berørte sektorene, fratrukket fribeløpsordning og nettolønn, utgjør om lag 230 mill. kroner for 2014. Arbeidsgiveravgiften er fradragsberettiget ved beregning av skatt på alminnelig inntekt. Det må derfor korrigeres for skatteverdien av fradragene for resterende kompenserende tiltak som

bevilges over budsjettets utgiftsside. Etter-skattverdien av avgiftsøkningen utgjør dermed om lag 168 mill. kroner i 2014.

For at avgiftsøkningen skal kompenseres fullt ut, er foreslåtte bevilgninger til fylkeskommunalt kjøp av transporttjenester 44 mill. kroner og infrastrukturtiltak 124 mill. kroner, i sum 168 mill. kroner for 2014.

Kompensasjon gjennom bagatellmessig støtte og kjøp av transporttjenester kommer alle sektorer til gode uansett hvor i landet foretaket er. Kompensasjon gjennom nettolønnsordningen vil i hovedsak berøre arbeidsgivere i Nordland, Troms og Finnmark. Infrastrukturtiltakene er rettet mot de tre nordligste fylkene. Basert på anslagene slik de nå foreligger, vil Nord-Norge med regjeringens bevilgningsforslag bli kompensert fullt ut.

Forslagene vil ha administrative konsekvenser for det offentlige og arbeidsgivere. De nye sektorunntakene innebærer økte administrative kostnader for Skatteetaten til informasjon, veiledning og kontroll av arbeidsgivernes beregning og rapportering av arbeidsgiveravgift. Videre vil det føre til økt ressursbruk til endringer i arbeidsgivernes lønssystemer og endringer i skattemyndighetenes systemer.

De nye sektorunntakene vil også berøre mange arbeidsgivere og vil øke etterlevelseskostnadene ved at alle arbeidsgivere må undersøke om de utfører sektorunntatte aktiviteter. Arbeidsgivere med blandet virksomhet må bl.a. ta stilling til om de skal etablere regnskapsmessig skille for å kunne benytte redusert sats på lønn mv. til omfattede aktiviteter, eller unnlate å etablere et

slikt skille og betale avgift med full sats av alle lønnskostnadene. Departementet antar videre at gjennomføring av et regnskapsmessig skille, herunder å sikre korrekt henføring av lønn til de ulike aktivitetene med tilhørende fordeling av andel av lønnskostnadene til de sentrale fellestjenestene, vil være ressurskrevende for arbeidsgiverne. I tillegg kommer de administrative kostnadene knyttet til bl.a. opplysningsplikt om annen støtte og om at arbeidsgiver ikke er i økonomiske vanskeligheter.

Den samlede virkningen av endringene i den differensierte arbeidsgiveravgiften på kap. 5700, post 72 Arbeidsgiveravgift, i 2014, er 132 mill. kroner påløpt og 88 mill. kroner bokført. Samlet utgjør forslagene på budsjettets utgiftsside 193 mill. kroner i 2014. Dette gjelder 44 mill. kroner på kap. 572, post 64 Skjønnstilskudd, 25 mill. kroner på kap. 909, post 73 Tilskudd til sysselsetting av sjøfolk, 70 mill. kroner på kap. 1320, post 23 Drift og vedlikehold av riksveger, trafikant- og kjøretøytilsyn m.m, 44 mill. kroner på kap. 1350, post 23 Drift og vedlikehold og 10 mill. kroner på kap. 1360, post 30 Nyanlegg og større vedlikehold.

Finansdepartementet

t i l r å r :

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om endringer i statsbudsjettet 2014 (endring av den differensierte arbeidsgiveravgiften og kompenserende tiltak).

Vi HARALD, Norges Konge,

s t a d f e s t e r :

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak om endringer i statsbudsjettet 2014 (endring av den differensierte arbeidsgiveravgiften og kompenserende tiltak) i samsvar med et vedlagt forslag.

Forslag

til vedtak om endringer i statsbudsjettet 2014 (endring av den differensierte arbeidsgiveravgiften og kompenserende tiltak)

I

I statsbudsjettet for 2014 gjøres følgende endringer:

Utgifter:

Kap.	Post	Kroner
572	Rammetilskudd til fylkeskommuner:	
	64 Skjønnstilskudd, <i>kan nyttes under kap. 571 post 64</i> , forhøyes med fra kr 512 000 000 til kr 556 000 000	44 000 000
909	Tiltak for sysselsetting av sjøfolk:	
	73 Tilskudd til sysselsetting av sjøfolk, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med fra kr 1 700 000 000 til kr 1 725 000 000	25 000 000
1320	Statens vegvesen:	
	23 Drift og vedlikehold av riksveger, trafikant- og kjøretøytilsyn m.m., <i>kan overføres, kan nyttes under post 29, post 30, post 31 og post 72</i> , forhøyes med fra kr 9 634 500 000 til kr 9 704 500 000	70 000 000
1350	Jernbaneanverket:	
	23 Drift og vedlikehold, <i>kan overføres, kan nyttes under post 30</i> , forhøyes med fra kr 6 060 900 000 til kr 6 104 900 000	44 000 000
1360	Kystverket:	
	30 Nyanlegg og større vedlikehold, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 529 260 000 til kr 539 260 000	10 000 000

Inntekter:

Kap.	Post	Kroner
5700	Folketrygdens inntekter:	
	72 Arbeidsgiveravgift, forhøyes med fra kr 165 500 000 000 til kr 165 588 000 000	88 000 000

II

Fra 1. juli 2014 gjøres følgende endringer i Stortingets vedtak 5. desember 2013 om fastsetting av avgifter mv. til folketrygden for 2014:

§§ 1–5 skal lyde:

§ 1. *Beregning av avgift og regler om soneplassering*

(1) Arbeidsgiveravgift beregnes som hovedregel etter satsen som gjelder i den sonen hvor arbeidsgiver anses å drive virksomhet. *Det kan likevel ikke benyttes redusert sats når arbeidsgiver har virksomhet innenfor nærmere angitte sektorer eller når arbeidsgiver er i økonomiske vanskeligheter, jf. § 4 og § 3 annet ledd.*

(2) Et foretak som er arbeidsgiver, anses å drive virksomhet i den kommunen hvor foretaket skal være registrert etter enhetsregisterloven. En privatperson som er arbeidsgiver, anses å drive virksomhet i den kommunen hvor vedkommende er bosatt ifølge folkeregisteret.

(3) *Dersom arbeidsgiver er et foretak med registrerte underenheter, jf. forskrift 9. februar 1995 nr. 114 om registrering av juridiske personer m.m. i Enhetsregisteret § 10, anses hver underenhet som egen beregningsenhet for arbeidsgiveravgift.*

(4) Utføres hoveddelen av arbeidstakerens arbeid i en annen sone enn der virksomheten drives, jf. annet ledd, og enhetsregisterreglene på grunn av virksomhetens art ikke påbyr at underenhet registreres i sonen hvor arbeidet utføres (*ambulerende virksomhet*), benyttes likevel satsen i denne andre sonen hvor arbeidet utføres på den del av lønn mv. som knytter seg til dette arbeidet. Det samme gjelder ved arbeidsutleie, dersom arbeidstakeren utfører hoveddelen av sitt arbeid i en annen sone enn i den sonen arbeidsgiver anses å drive virksomhet. Med hoveddelen av arbeidet menes her mer enn halvparten av antall arbeidsdager arbeidstakeren har gjennomført for arbeidsgiveren i løpet av avgiftsterminen. *Arbeidsgiveravgift av etterbetaling av lønn mv. beregnes forholdsmessig med de satsene som skal benyttes på lønn mv. til den enkelte arbeidstaker for arbeid utført i inneværende termin.*

(5) Flytter arbeidsgiveren eller underenheten fra en sone til en annen, legges satsen i tilflyttingssonen til grunn fra og med påfølgende avgiftstermin etter registrert flyttedato.

§ 2. *Soner for arbeidsgiveravgift*

(1) Sone I omfatter de områder som ikke er nevnt nedenfor. Arbeidsgivere beregner avgif-

ten etter satsen som gjelder for sone I, hvis ikke annet følger av dette vedtaket.

(2) Sone Ia omfatter:

- kommunene Frosta og Leksvik i Nord-Trøndelag fylke,
- kommunene Rissa, Midtre Gauldal og Selbu i Sør-Trøndelag fylke,
- kommunene Herøy, Haram, Midsund, Aukra, Eide og Gjemnes i Møre og Romsdal fylke,
- kommunene Flora, Sogndal og Førde i Sogn og Fjordane fylke,
- kommunene Etne, Bømlo, Kvam og Modalen i Hordaland fylke,
- kommunene Finnøy og Vindafjord i Rogaland fylke,
- kommunene Åseral, Audnedal, Hægebostad og Sirdal i Vest Agder fylke,
- kommunene Vegårshei og Iveland i Aust Agder fylke,
- kommunen Sigdal i Buskerud fylke,
- kommunen Gausdal i Oppland fylke.

(3) Sone II omfatter:

- kommunene Meråker, Verran og Inderøy i Nord-Trøndelag fylke,
- kommunene Ørland og Agdenes i Sør-Trøndelag fylke,
- kommunene Sande, Norddal, Stranda, Stordal, Vestnes, Rauma, Nesset, Sandøy, Tingvoll og Sunndal i Møre og Romsdal fylke,
- kommunene Gulen, Solund, Hyllestad, Høyanger, Vik, Balestrand, Leikanger, Aurland, Lærdal, Årdal, Luster, Askvoll, Fjaler, Gaular, Jølster, Naustdal, Bremanger, Vågsøy, Selje, Eid, Hornindal, Gloppen og Stryn i Sogn og Fjordane fylke,
- kommunene Tysnes, Kvinnherad, Jondal, Odda, Ullensvang, Eidfjord, Ulvik, Granvin, Fedje og Masfjorden i Hordaland fylke,
- kommunene Hjelmeland, Suldal, Sauda, Kvitsøy og Utsira i Rogaland fylke,
- kommunene Risør, Gjerstad, Åmli, Evje og Hornnes, Bygland, Valle og Bykle i Aust-Agder fylke,
- kommunene Drangedal, Nome, Tinn, Hjarptdal, Seljord, Kviteseid, Nissedal, Fyresdal, Tokke og Vinje i Telemark fylke,
- kommunene Flå, Nes, Gol, Hemsedal, Ål, Hol, Rollag og Nore og Uvdal i Buskerud fylke,
- kommunene Nord-Fron, Sør-Fron, Ringebu, Søndre Land og Nordre Land i Oppland fylke,
- kommunene Kongsvinger, Nord-Odal, Sør-Odal, Eidskog, Grue, Åsnes, Våler, Trysil og Åmot i Hedmark fylke.

(4) Sone III omfatter:

- kommunen Snåsa i Nord-Trøndelag fylke,
- kommunene Hemne, Snillfjord, *Bjugn*, Oppdal, Rennebu, *Meldal*, Røros, Holtålen og Tydal i Sør-Trøndelag fylke,
- kommunene *Vanylven*, Surnadal, Rindal, *Halsa og Aure* i Møre og Romsdal fylke,
- kommunene Dovre, Lesja, Skjåk, Lom, Vågå, Sel, Sør-Aurdal, Etnedal, Nord-Aurdal, Vestre Slidre, Øystre Slidre og Vang i Oppland fylke,
- kommunene Stor-Elvdal, Rendalen, Engerdal, Tolga, Tynset, Alvdal, Folldal og Os i Hedmark fylke.

(5) Sone IV omfatter:

- Troms fylke, med unntak av kommunene Karlsøy, Lyngen, Storfjord, Kåfjord, Skjervøy, Nordreisa, Kvænangen og Tromsø,
- Nordland fylke, med unntak av kommunen Bodø,
- kommunene *Namsos*, Namdalseid, Lierne, Røyrvik, Namsskogan, Grong, Høylandet, Overhalla, Fosnes, Flatanger, Vikna, Nærøy og *Leka* i Nord-Trøndelag fylke,
- kommunene *Hitra*, *Frøya*, Åfjord, Roan og Osen i Sør-Trøndelag fylke,
- kommunen Smøla i Møre og Romsdal fylke.

(6) Sone IVa omfatter:

- kommunen Tromsø i Troms fylke,
- kommunen Bodø i Nordland fylke.

(7) Sone V omfatter:

- Finnmark fylke,
- kommunene Karlsøy, Lyngen, Storfjord, Kåfjord, Skjervøy, Nordreisa og Kvænangen i Troms fylke.

§ 3. Satser for arbeidsgiveravgift etter sone

(1) *Satsene* for arbeidsgiveravgift for inntektsåret 2014 er:

- *Sone I*: 14,1 pst.
- *Sone Ia*: 14,1 pst., men likevel 10,6 pst. så lenge differansen mellom den avgift som ville følge av satser på henholdsvis 14,1 pst. og 10,6 pst.

ikke overstiger *grensene for bagatellmessig støtte*, jf. § 4 tredje og fjerde ledd. *Bestemmelsene om redusert avgiftssats i sone Ia gjelder ikke foretak som er omfattet av helseforetaksloven, og statsforvaltningen som omfattes av reglene i folketrygdloven § 24-5 tredje ledd.*

– *Sone II*: 10,6 pst.

– *Sone III*: 6,4 pst.

– *Sone IV*: 5,1 pst.

– *Sone IVa*: 7,9 pst.

– *Sone V*: 0 pst. *Samme sats gjelder* for avgift som svares av arbeidsgivere hjemmehørende på Svalbard, og når andre arbeidsgivere utbetaler lønn og annen godtgjørelse som blir skattlagt etter lov 29. november 1996 nr. 68 om skatt til Svalbard.

(2) *Arbeidsgivere som er i økonomiske vanskeligheter, jf. ESAs retningslinjer for støtte til foretak i vanskeligheter, må beregne avgift etter satsen som gjelder i sone I. Det samme gjelder arbeidsgivere med utestående krav på tilbakebetaling av ulovlig statsstøtte. Bestemmelsen i første og annet punktum gjelder likevel ikke så lenge differansen mellom den avgiften som ville følge av satsen i lokaliseringssonen og satsen i sone I, ikke overstiger grensene for bagatellmessig støtte, jf. § 4 tredje ledd.*

(3) *Arbeidsgivere som beregner arbeidsgiveravgift etter reduserte satser plikter å avgi erklæring om hvorvidt foretaket er i økonomiske vanskeligheter.*

§ 4. *Særregler om avgiftssats og avgiftsberegning for arbeidsgivere med aktiviteter innenfor visse sektorer og andre arbeidsgivere som beregner avgift med redusert sats etter reglene om bagatellmessig støtte*

(1) *Arbeidsgivere i sonene II-V, eller med ambulerende virksomhet i disse sonene, som utfører aktiviteter omfattet av tabellen nedenfor, skal beregne avgift etter satsen for sone I, uansett hvor arbeidsgiver er lokalisert eller arbeidet blir utført. Tilsvarende gjelder for lønn mv. til utleide arbeidstakere som utfører slike aktiviteter.*

<i>Stålsektoren</i>	
	<i>Aktiviteter knyttet til produksjon av aktiviteter som nevnt i Annex II til ESAs retningslinjer for regionalstøtte 2014–2020</i>
<i>Syntetfibresektoren</i>	
	<i>Aktiviteter knyttet til produksjon av aktiviteter som nevnt i Annex IIa til ESAs retningslinjer for regionalstøtte 2014–2020</i>
<i>Næringskoder, jf. Norsk standard for næringsgruppering (SN2007)</i>	
<i>Energisektoren</i>	
<i>Næringshoved-område 35</i>	<i>Elektrisitet, gass, damp- og varmtvannsforsyning</i>
<i>Transportsektoren</i>	
<i>49.1</i>	<i>Passasjertransport med jernbane</i>
<i>49.2</i>	<i>Godstransport med jernbane</i>
<i>49.31</i>	<i>Transport med rutebil og sporvei i by- og forstadsområder</i>
<i>49.39</i>	<i>Landtransport med passasjerer ikke nevnt annet sted</i>
<i>49.41</i>	<i>Godstransport på vei</i>
<i>50</i>	<i>Sjøfart</i>
<i>51.1</i>	<i>Lufttransport med passasjerer</i>
<i>51.21</i>	<i>Lufttransport med gods</i>
<i>Lufthavner</i>	
<i>52.23</i>	<i>Andre tjenester tilknyttet lufttransport</i>
<i>Finansierings- og forsikringsvirksomhet mv.</i>	
<i>64</i>	<i>Finansieringsvirksomhet</i>
<i>65</i>	<i>Forsikringsvirksomhet og pensjonskasser, unntatt trygdeordninger underlagt offentlig forvaltning</i>
<i>66</i>	<i>Tjenester tilknyttet finansierings- og forsikringsvirksomhet</i>
<i>70.10</i>	<i>Hovedkontortjenester, men bare for så vidt gjelder tjenester som ytes innenfor et konsern</i>
<i>70.22</i>	<i>Bedriftsrådgivning og annen administrativ rådgivning, men bare for så vidt gjelder tjenester som ytes innenfor et konsern</i>

(2) Arbeidsgivere med blandet virksomhet kan, dersom de har et klart regnskapsmessig skille mellom lønn mv. knyttet til aktiviteter som nevnt i første ledd og andre aktiviteter, uten hinder av først ledd beregne avgiften etter satsene i § 3, eventuelt i § 5, for den del av avgiftsgrunnlaget som ikke er knyttet til aktiviteter som nevnt i første ledd.

(3) Arbeidsgivere kan uten hinder av første ledd beregne arbeidsgiveravgift for aktiviteter som nevnt i første ledd etter satsene for lokaliseringssonen, så lenge differansen mellom den avgift som ville følge av satsen i lokaliseringssonen og satsen i sone I, ikke overstiger 450 000 kroner for arbeidsgiveren i 2014. Dersom arbeidsgiver anses å være en del av et konsern, jf. forordning (EU) nr. 1407/2013 om bagatellmessig støtte, gjelder beløpsgrensen for hele konsernet under ett. For aktiviteter knyttet til godstransport på vei, jf. næringskode 49.41 Godstransport på vei, må differansen ikke overstige 225 000 kroner i 2014.

(4) Når en arbeidsgiver beregner avgift med redusert sats i sone Ia eller etter tredje ledd, kan den samlede fordelingen av bagatellmessig støtte i form av redusert avgift og annen bagatellmessig støtte til arbeidsgiveren ikke overstige 450 000 kroner i 2014, jf. forordning (EU) nr. 1407/2013 om bagatellmessig støtte. For aktiviteter knyttet til godstransport på vei må slik samlet støtte ikke overstige 225 000 kroner i 2014. Arbeidsgiver som mottar annen støtte til dekning av lønn mv. kan ikke beregne redusert avgift etter bestemmelsene i denne paragraf.

(5) Arbeidsgivere som beregner redusert sats etter bestemmelsen i tredje ledd plikter å gi opplysninger om eventuell annen bagatellmessig støtte og støtte til dekning av lønnskostnader som arbeidsgiver har blitt tildelt i terminen.

§ 5. Særregel om avgiftssats for aktiviteter knyttet til produkter som ikke omfattes av EØS-avtalen

(1) Arbeidsgivere som utfører aktiviteter knyttet til produksjon, foredling og engroshandel av produkter som ikke omfattes av EØS-avtalen, jf. avtalens § 8, beregner arbeidsgiveravgift med 5,1 pst. når virksomheten drives i sone IVa, og med 10,6 pst. når den drives i sone Ia. Dette gjelder aktiviteter som er omfattet av næringskodene i tabellen nedenfor. Dersom arbeidsgiver også utfører andre aktiviteter enn de som er nevnt nedenfor, gjelder § 4 annet ledd om blandet virksomhet tilsvarende.

Næringskode, jf. Norsk standard for næringsgruppering (SN2007)

01.1–01.3	Dyrking av ettårige vekster, flerårige vekster og planteformering
01.4	Husdyrhold
01.5	Kombinert husdyrhold og planteproduksjon
01.6	Tjenester tilknyttet jordbruk og etterbehandling av vekster etter innhøsting
01.7	Jakt, viltstell og tjenester tilknyttet jakt og viltstell
02.1–02.3	Skogskjøtsel og andre skogbruksaktiviteter, avvirkning og innsamling av viltvoksende produkter av annet enn tre og del av 16.10 (produksjon av pæler)
02.40	Tjenester tilknyttet skogbruk (med unntak av tømmermåling)
03.11–03.12	Hav- og kystfiske og fangst og ferskvannsfiske
03.21–03.22	Hav- og kystbasert akvakultur og ferskvannsbasert akvakultur
10.11–10.13	Bearbeiding og konservering av kjøtt og fjørfekjøtt og produksjon av kjøtt- og fjørfevarer
10.20	Bearbeiding og konservering av fisk, skalldyr og bløtdyr
10.3	Bearbeiding og konservering av frukt og grønnsaker
10.4	Produksjon av vegetabiliske og animalske oljer og fettstoffer
10.5	Produksjon av meierivarer og iskrem
10.6	Produksjon av kornvarer, stivelse og stivelsesprodukter, samt del av 10.89 (produksjon av kunstig honning og karamell)
10.85	Produksjon av ferdigmat
10.9	Produksjon av fôrvarer
46.2	Engroshandel med jordbruksråvarer og levende dyr
46.31	Engroshandel med frukt og grønnsaker, samt del av 10.39 (produksjon av skrellede grønnsaker og blandede salater)
46.32	Engroshandel med kjøtt og kjøttvarer
46.33	Engroshandel med meierivarer, egg, matolje og -fett
46.381	Engroshandel med fisk, skalldyr og bløtdyr
50.202	Innenriks sjøtransport med gods, men bare for så vidt gjelder drift av brønnbåter
52.10	Lagring, men bare for så vidt gjelder drift av kornsiloer.
